N°. 58.

Bredasche Courant.

DONDERDAG 19 JULIJ.

Frankrijk.

PARIJS, den 16den Julij.

Het Wetgevend Ligchaam van Frankrijk, heeft in de vorige week over de begrooting van staatsuitgaven en inkomsten voor het jaar 1861 beraadslaagd. Er zijn daarbij over verscheiden bijzondere punten belangrijke discussiën gevoerd, alsmede over algemeene regeringsbeginselen, ter sprake gebragt door de opposanten van republikeinsche denkwijze, welke in de vergadering zeer weinig in aantal zijn en weinig of geenen invloed hebben, doch evenwel bij elke geschikte gelegenheid hunne stem laten hooren.

In de zitting van den 14den dezer is de behandeling der begrooting van uitgaven afgeloopen; al de hoofdstukken daarvan zijn aangenomen. Den 16den moet de vergadering over de middelen tot bestrijding der uitgaven beraadslagen.

— Het Katholijke *Journal de Bruxelles* deelt een schrijven van zijnen Parijschen correspondent van den 12den dezer mede, waarin onder meer het volgende voorkomt:

»Eenige weinige dagen geleden ontving de Paus een eigenhandig schrijven van Keizer *Napoleon*, waarin de Heilige Vader verzocht werd eene door den heer *Thouvenel* zoo even aan het Pauselijke gouvernement gerigte nota in ernstige overweging te nemen. Deze nota zou, naar men zegt, eene uitvoerige uiteenzetting van de inzigten en bedoelingen des Keizers betreffende Rome bevatten; zij zou verklaren dat Zijne Majesteit de handelwijze der Sardinische bewindslieden jegens de hooge geestelijkheid afkeurt en moeite doet om daarin verandering te bewerken. Verder zou de heer *Thouvenel* aan het Pauselijke gouvernement Frankrijks bestendige welwillendheid betuigen, en, om een nieuw blijk van die welwillendheid te geven, wederom hervormingen overeenkomstig den wensch der bevolking aanraden, bepaaldelijk in de regtsbedeeling en in het beheer der finantiën, met bijvoeging dat, wanneer die hervormingen ingevoerd zouden zijn, de verwezenlijking van het denkbeeld van een Italiaansch eedgenootschap en goede verstandhouding met Sardinie mogelijk zouden worden.

»Deze nota zou, naar verder verhaald wordt, te Rome aanleiding hebben gegeven tot verscheiden zittingen van den ministerraad; de generaal de *Lamoricière* was daarbij tegenwoordig en ondersteunde de raadgevingen van den heer *Thouvenel* met warmte, en de meerderheid van de ministers stemde met hem in. Er zou dan ook een besluit in dien geest genomen zijn, doch van verzoening met Koning *Victor Emanuel* wilde de Paus, naar men verzekert, niet hooren. »Verstandhouding tusschen mij en den duivel — zoo zou de Heilige Vader zich uitgedrukt hebben — is iets waaraan zelfs niet kan gedacht worden."«

— Te Napels worden thans vijf stoomfregatten gewapend, welke inzonderheid zullen dienen om de vestingen Melazzo, Messina, Syracusa en Agosta van leeftogt voorzien te houden. De te Napels ontvangen tijdingen uit de provinciën, bepaaldelijk uit de Abruzzen en uit Calabrie, luiden steeds gunstig voor het gouvernement.

— Berigten uit Napels, van 10 dezer, zeggen dat de camarilla haren invloed op den Koning behoudt, en hoe de aan het vorig Regeringstelsel verknochte mannen aan het bewind geroepen zijn. De bevolking verontrustte zich sterk over de maritieme toerustingen. Naar Messina, waar de generaal *Pianelli* het bevel in de citadel voert, zijn troepen afgezonden. Onder de troepen te Napels is eene oproerige beweging ontstaan, waarbij een deel van hen: Leve *Lodewijk I!* en een ander gedeelte: Leve *Frans II!* geroepen heeft. Twaalf soldaten zijn gekwetst.

— Reeds sedert eenigen tijd was het bekend, dat er op Sicilie verschil en wrijving bestond tusschen de staatkunde van het Turynsche kabinet, vertegenwoordigd door den heer *La Farina*, en de persoonlijke staatkunde van *Garibaldi*. Blijkens de jongste berigten is het thans tot eene openlijke breuk gekomen. *Garibaldi* heeft de heer *La Farina* in hechtenis doen nemen en uit het eiland doen verwijderen. Den 12den is de heer *La Farina* te Turijn aangekomen. Deze plotselinge en gewelddadige stap van den dictator, welke door sommige berigtgevers met den naam van coup d'état wordt bestempeld, heeft de ontbinding van het Siciliaansche ministerie, waarvan *La Farina* wel geen lid maar toch de ware leider was, tot onmiddelijk gevolg gehad, zoodat *Garibaldi* weder een nieuw kabinet, het derde binnen den tijd van eene maand, zou moeten vormen. Het nu afgetreden ministerie was door *Garibaldi* benoemd om te voldoen aan den wensch, welke hem door eene openlijke demonstratie van den kant des publieks was te kennen gegeven, zoodat hij niet alleen met de staatkunde van het Turynsche kabinet [illegible] dat gedeelte van het Siciliaansche publiek, hetwelk de aftreding van zijn eerste ministerie verlangd en verworven had.

— Den 13den Julij is te Rome een geheim consistorie gehouden. In zijne allocutie heeft de Paus zich beklaagd over de mishandeling, inhechtenisneming en veroordeeling van priesters in de Romagna en de Hertogdommen.

— Volgens schrijven uit Beyrut van 24 Junij jl. was *Ismail*-pacha aldaar met 2500 man troepen uit Konstantinopel aangekomen om aan de vervolging der Christenen onverwijld een einde te maken. *Ismail*-pacha heeft zich in den oorlog tegen Rusland bij de verdediging der vesting Kars onderscheiden. Hij staat als een man van regtschapenheid en geestkracht bekend; doch hij zou niet in staat zijn iets te doen tot leniging van het lot der huisgezinnen, welke door den oorlog have en stem verloren hadden.

Het aangehaalde schrijven meldt dat de strijd in den Libanon nog voortduurde en dat men op de kust rook en vlammen uit onderscheidene plaatsen van het gebergte zag opgaan, maar dat de Christenen uitgeput waren, zoodat zij weldra zouden genoodzaakt zijn den strijd op te geven en zich aan het hen wachtende lot te onderwerpen, tenzij er van elders krachtige hulp voor hen opdaagde.

Volgens berigt uit Damascus van 20 Junij jl. heeft *Abd-el-Kader*, de uit Algerie gebannen held, de Christenen daar ter stede met zijnen invloed en zijne Arabische lijfwacht tegen de kwade bedoelingen der Mohammedaansche bevolking beveiligd.

— Brieven uit Syrie van den 3den dezer, den 7den te Alexandrie ontvangen, melden dat daar te lande de tooneelen van moord, brandstichting en plundering voortduurden.

De *Moniteur* deelt eene depeche mede van den bevelhebber der Fransche scheepsmagt voor Beyrut. Volgens dezelve was de aanval tegen de Christenen te Damascus den 9den dezer des avonds begonnen, en waren reeds dien avond een groot aantal mannen gedood, en vrouwen naar de harems weggesleept. Het Engelsche consulaat zou verschoond zijn; de consuls van Frankrijk, Rusland en Griekenland zouden bij *Abd-el-Kader* eene toevlugt gevonden hebben. De Turksche overbeden waren niet tusschen beiden gekomen. Den 9den zijn te Beyrut 3000 man Turksche troepen aangekomen. De ongerustheid der Christenen nam steeds toe, en men zag reikhalzend de aankomst van de Turksche commissarissen *Vely*- en *Namik*-pacha te gemoet.

Engeland.

LONDEN, den 15den Julij.

In zijne zitting van den 12den dezer, heeft het Lagerhuis, na eene levendige beraadslaging over de betrekking met China, aan het gouvernement de gevraagde som van 3,366,000 p. st. voor de kosten der tegen dat land ondernomen expeditie bewilligd.

In de zitting van het Lagerhuis van den 13den heeft lord *John Russell* te kennen gegeven, dat Engeland zich bereid verklaard had om aan de conferentie over Savoye deel te nemen, dat Oostenrijk en Pruissen nog weifelden, en dat het antwoord der andere mogendheden nog niet bekend was. Ten aanzien van de grondslagen der conferentie was nog niets overeengekomen.

— De *Great Eastern* heeft den togt van Southampton naar New-York in elf dagen en twee uren afgelegd; hierbij is niets afgetrokken voor het kortstondige oponthoud, hetwelk nevel, de noodzakelijkheid om peilingen te doen en de ontmoeting van den golfstroom veroorzaakt hebben. Daar zekere omstandigheden, waardoor de spoed verminderd en de af te leggen afstand grooter gemaakt werd, voor verandering vatbaar geacht worden, zijn de deskundigen over den uitslag der eerste reis van het monsterschip, wat den spoed betreft, wel tevreden. De bodem van het vaartuig was bij het vertrek zeer onrein, bezet met zeewier, schelpen enz., waardoor de vaart aanmerkelijk (naar schatting van deskundigen wel twee knoopen in het uur) vertraagd werd; verder heeft het, ter vermijding van ijsbergen, welke in het noordelijke gedeelte van den Oceaan waargenomen, zijnen weg meer zuidwaarts genomen dan de gewoonte is. Naar het plan van wijlen den heer *Brunel*, den Engelschen scheepsbouwmeester welke den *Great Eastern* heeft gebouwd, moest het schip eene vaart van veer-

tien en eenen halven knoop in het uur hebben; alle omstandigheden in aanmerking nemende, zeggen deskundigen dat deze raming door de uitkomst bevestigd, ja overtroffen is.

De *Herald*, het voornaamste dagblad van New-York, besluit een dat verhaal van den togt van den *Great Eastern* met deze woorden: „Het vermogen van het schip is nog slechts zeer onvolkomen ontwikkeld. Doch nu reeds mag men zeggen, dat het een nieuw tijdvak in de geschiedenis der stoomscheepvaart opent, hetwelk voor de beschaving en voor het handelsverkeer zeer bevorderlijk zal zijn."

Volgens een door Reuters agentschap medegedeeld berigt heeft te Damascus een vreeselijk bloedbad plaats gehad: 500 Christenen, waaronder de Nederlandsche consul, zouden gedood zijn. De Amerikaansche consul is gekwetst.

Nederlanden.

BREDA, den 18den Julij.

In de zitting der Tweede Kamer van Maandag zijn ingekomen: een wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1860, tot het bedrag van een millioen gulden, ten einde voorbereidende uitgaven voor den aanleg van spoorwegen daaruit te bestrijden; en een aanzienlijk aantal adressen over het wetsontwerp tot aanleg van spoorwegen en op de nieuwe regterlijke inrigting.

De commissie voor de verzoekschriften bragt rapport uit over een aantal aan de Kamer toegezonden adressen over het wetsontwerp betrekkelijk de spoorwegen, waarna de algemeene beraadslaging over dat ontwerp werd geopend.

De heer *van der Veen*, als eerste spreker, verklaarde zich niet tegen den aanleg van spoorwegen van wege den Staat, mits hem uit de discussie blijken zou, dat die aanleg even goedkoop ware als der particulieren. Zijn grootste bezwaar tegen de wet putte hij echter in de onzekerheid, of het plan wel tot stand zou komen, daar de middelen tot uitvoering niet in de wet waren opgenomen.

De heer *Lycklama* zou zich met de voordragt van wet vereenigen, en hoopte dat de meerderheid der Kamer dit met hem zou doen, omdat de landprovinciën wars zijn van den strijd tegen personen en van strijd om portefeuilles.

De heer *Gevers Deynoot* bestreed de voordragt. Hij zag er niets anders in dan een weg van bevrediging en van transactie, om zoo veel mogelijk ieder te voldoen; doch door middel van een plan, dat bij de uitvoering aan de grootste moeijelijkheden onderhevig zou zijn. Alvorens zijne stem te bepalen, zou hij echter afwachten de inlichtingen der Regering, den loop der discussiën en de voorstellen die mogten gedaan worden.

De heer *Storm van 's Gravesande* betoogde dat de Staat niet duurder bouwde dan de particulieren, en dat hij uit dat oogpunt zich dus niet verzette tegen Staatsspoorwegen; ook kwam hij op tegen de blaam, die het voorloopig verslag had geworpen op den waterstaat. Hij had intusschen eenige bezwaren, zoowel wat de rigting der lijnen als de uitvoering van het werk betreft; hij ook zou derhalve nog den loop der discussie afwachten, alvorens zijne stem te bepalen.

De heer *van Zuylen van Nyevelt* bestreed de voordragt zeer uitvoerig. Het eerste deel zijner rede was gewijd aan de politieke rigting van het Bewind, in verband met de daaromtrent voorkomende zinsneden in het verslag, welke hij verklaarde meestal van hem afkomstig te zijn geweest. In het tweede bestreed hij het *hoofdbeginsel* der wet, en eindelijk de *wijze van uitvoering*, die beiden streden met de beginselen, door den spreker gedurende zijn leven beleden en waarvan de niet-uitvoerlijkheid hem nog niet op overtuigende wijze gebleken was.

De heer *Nolthenius* verdedigde het beginsel van aanleg van spoorwegen van Staatswege als het eenige middel, om werkelijk tot spoorwegen te geraken en betoogde tevens de noodzakelijkheid, om alle politieke beschouwingen in deze ter zijde te laten.

Niemand vroeg daarna meer het woord, zoodat de heer *van Heemstra* opstond, om de voordragt van wet te verdedigen. De Minister behandelde de volgende punten: 1°, de aanleiding en 2° het doel der wet, en eindelijk de verschillende hoofdpunten, welke tot beslissing waren aangevoerd. De Minister betoogde, dat de Regering aan hare beginselen getrouw was gebleven, geen transactie-systeem maakte tot grondslag harer wet, en dat het middel, thans door haar gekozen, het eenige was naar hare overtuiging om te komen tot spoorwegen. Ten slotte wenschte de Minister dat het gemeen overleg het gevolg mogt hebben, dat aan de Natie gegeven werd wat zij zoo reikhalzend te gemoet zag en wat zoo ernstig de wil was van de Regering. Alle beantwoording van politieke redevoeringen achtte de Minister, in den aanvang zijner rede niet bevorderlijk aan de zaak, welke het hier geld; de bevordering der materiële belangen van het Nederlandsche volk.

Na den Minister vroeg de heer *van Bosse* het woord, om te treden in eene vergelijking van het plan, vroeger door hem zelven voorgedragen, en het tegenwoordige. Hij kwam daarbij tot de slotsom, dat het tegenwoordige plan in alle opzigten minder doelmatig was en mindere voordeelen opleverde, terwijl het niet een kapitaal van 100, maar van 162 millioenen eischen zou.

— In de zitting van gisteren, is voortgezet de algemeene beraadslaging over het wetsontwerp tot aanleg van spoorwegen, voor rekening van den Staat, nadat de heer *Heemskerk Az.* rapport had uitgebragt over een adres, betrekkelijk dit onderwerp bij de Kamer ingekomen.

De heer *van Hall*, Minister van Finantien, beantwoordde meer bijzonder de finantiele bezwaren, Maandag tegen de wetsvoordragt ingebragt, doch nam daarbij ook andere punten op, vooral het staathuishoudkundig vraagstuk, of aanleg van wege den Staat al dan niet was een beginsel van protectie. De minister beantwoordde die vraag in ontkennenden zin, en betoogde verder dat de tegenwoordige wet minder geld kosten en meerdere waarde geven zou dan de vorige wet. Even als de minister van binnenlandsche zaken gisteren, verklaarde de minister van finantien ook heden, dat hij niet zou treden in politieke beschouwingen; thans waren aan de orde gewigtige materiele belangen van het Nederlandsche Volk, waarin de politieke niet moesten worden gemengd.

De heer *van Nispen* verklaarde zich vóór de wet, op grond dat er geen ander middel overig was om het land eindelijk met spoorwegen te begiftigen, en omdat het plan der regering slechts beschikte over geld dat men bezit, en de beschikking over verdere gelden jaarlijks zou staan aan de beoordeeling der Staten-Generaal.

[illegible] hoogleeraren *Vissering* en *Ackersdijck*, dat Staatsspoorwegen in de bestaande omstandigheden welligt te verontschuldigen waren, maar in den omvang van het plan, in de finantiele gevolgen, had hij bezwaren.

De heer *Idserda* verklaarde zich tegen de wet, die hem geene waarborgen opleverde, dat het gestelde plan zou worden uitgevoerd.

De heer *Wintgens* bestreed het ontwerp uit hoofde van het beginsel dat hij niet is toegedaan; hij wil de spoorwegen aan de particuliere industrie hebben overgelaten.

De heer *van Twist* verlangde het Vaderland te begiftigen met spoorwegen, mits: 1°. de minst mogelijke offers van de staatskas werden gevergd, 2°. de meest mogelijke zekerheid werd verkregen dat aan de behoefte aan spoorwegen zal worden voldaan. Aan deze twee beginselen de wet toetsende, kwam hij tot het besluit dat de voordragt daaraan niet voldeed.

De heer *van Bosse* kwam nader terug op zijn betoog van gisteren, dat *zijn* spoorwegplan beter en goedkooper was dan dat van de tegenwoordige regering.

De heer *Heemskerk Az.* achtte het beginsel, thans gekozen tot den aanleg van spoorwegen, voor Nederland het beste, en het eenige middel om zekerheid te hebben, dat er spoorwegen werkelijk komen zullen.

De heer *Olivier* bestreed daarentegen de voordragt op twee gronden: 1°. omdat zij leiden zou tot het bederf van onze constitutionnele instellingen, en 2°. omdat zij evenzeer zou leiden tot bederf onzer finantien.

De heer *van Hall*, minister van finantien, beantwoordde het eerste punt van de rede des laatsten sprekers, door te wijzen op het voorbeeld van Belgie, en voorts de tweede rede van den heer *van Bosse*, die, volgens den minister, volstrekt niet had wederlegd wat door hem ter verdediging der voordragt was aangevoerd geworden.

Daarna verzocht de heer *Elout* overlegging van het rapport van den waterstaat betrekkelijk de overbrugging te Gorcum, opdat de vergadering in staat ware dit gewigtig punt met kennis van zaken te beoordeelen: de minister van binnenlandsche zaken behield zich de beantwoording der gedane vraag later voor.

De heer *van Heukelom* was nu niet ongenegen het stelsel van Staatsspoorwegen aan te nemen, mits de regering duidelijk aantoonde dat het onmogelijk was een zoo groot werk tot stand te brengen door particuliere krachten.

De algemeene beraadslaging werd daarna gesloten verklaard. — Heden discussie over art. 1 van het ontwerp en het daarop voorgestelde amendement der 14 leden. (*Zie hieronder.*)

— Op het wets-ontwerp *tot aanleg van spoorwegen voor rekening van den staat* is een amendement ingediend door de heeren *Thorbecke*, *Duymaer van Twist*, *van Zuylen van Nyevelt*, *ter Bruggen Hugenholtz*, *Wintgens*, *Dommer van Poldersveldt*, *van Wintershoven*, *Betz*, *Heemskerk Bzn.*, *Gevers Deynoot*, *Poortman*, *Kingma*, *Dullert* en *de Bruyn*. Dit amendement luidt:

»Art. 1 te lezen als volgt:

»Er worden spoorwegen aangelegd langs de lijnen, in het volgende artikel vermeld.

»Van Onzentwege wordt een termijn bepaald, binnen welken aanvragen van concessie tot aanleg en exploitatie dier wegen, voor het geheel of voor een gedeelte, bij onzen minister van binnenlandsche zaken kunnen worden ingediend.

»De ontvangen aanvragen worden publiek gemaakt, en zoo het, na onderzoek en overleg met de aanvragers, blijkt dat de concessie kan worden gegund, en daartoe medewerking der Staten-Generaal noodig is, wordt hun het vereischte voorstel van wet in den aanvang der in September dezes jaars te openen vergadering aangeboden.

»Bij gebreke van voldoende aanbiedingen, waarop concessie zou kunnen worden verleend, wordt een voorstel van wet tot aanleg voor rekening van den staat, zoodra mogelijk aan de Staten-Generaal onderworpen."

— De heer *van Nispen van Sevenaer* heeft voorgesteld een amendement op de spoorwegwet, dat de strekking heeft om uit de lijn, die loopen zal van Maarsbergen, Amerongen, Tiel, 's Bosch tot Boxtel, eene lijn te doen uitgaan even beneden Tiel van Wamel op Nijmegen en van daar naar de Pruissische grenzen.

— Het wets-ontwerp betrekkelijk de verhooging van Hoofdstuk V der staatsbegrooting van 1860, met 1 millioen gulden voor uitgaven tot aanleg van spoorwegen van staatswege, is vergezeld van de volgende memorie van toelichting:

Dadelijk nadat het bij de Tweede Kamer aanhangige ontwerp betreffende den aanleg van spoorwegen tot wet zal zijn verheven, is de regering voornemens, met de voorbereidende werkzaamheden te doen aanvangen door het uitbakenen, opmeten, waterpassen en in kaart brengen der verschillende lijnen, waarvan de aanvangspunten in het gewijzigd wets-ontwerp zijn aangegeven. Tevens zou alles worden voorbereid wat voor de te verrigten onteigeningen vereischt wordt.

Er zal welligt gelegenheid zijn, tegen redelijken prijs over te nemen de plans en kaarten door vroegere ondernemers opgemaakt, voor zooverre die geacht kunnen worden ter zake dienstig te kunnen zijn; vermindering van uitgaaf en winst van tijd zou hiervan het gevolg zijn.

Vermoedelijk zal men zoo doende in staat gesteld worden, nog in 1860 met het doen van eenige onteigeningen te kunnen aanvangen.

De leiding van de alzoo te verrigten werkzaamheden zal worden opgedragen aan eenige hoofdambtenaren, aan wie tijdelijk zal worden toegevoegd het vereischte aantal ingenieurs, landmeters, werktuigkundigen, teekenaars, schrijvers, arbeiders enz. Taxatien van in te nemen gronden zullen aan daarvoor geschikte personen worden opgedragen, en waar aankoop bij minnelijke schikking op aannemelijke voorwaarden kan plaats hebben, zal daartoe worden overgegaan.

Ook zal men zich terstond onledig houden met het opmaken der vereischte teekeningen en bestekken voor de openbare aanbesteding van de te verrigten werken, en alles voorbereiden wat noodig is om de levering van dwarsleggers spoorstaven en hetgeen verder moet aangeschaft worden, mede, zooveel doenlijk in het openbaar en te gelegener tijd te kunnen aanbesteden.

In de onderstelling dat de hier bedoelde werkzaamheden in de laatste vier maanden van dit jaar zullen kunnen aanvangen, dat tevens aankoop van gronden en gebouwen bij minnelijke schikking zal kunnen geschieden, wordt nevensgaand wets-ontwerp voorgedragen, strekkende om de regering in staat te stellen, de vereischte uitgaven te doen.

De som, in het wets-ontwerp vermeld, zal kunnen worden gevonden uit de middelen, tot dekking van de staatsuitgaven bij de wet van 26 December 1859 (*Staatsblad* n°. 150) aangewezen.

— Bij besluit van den 10den Julij 1860, n°. 70, heeft Zijne Majesteit goedgevonden: aan den heer dr. *L. A. I. Burgersdijk*, lector der 2de klasse in de wis- en natuurkunde, den rang te verleenen van lector der 1ste klasse en aan den heer *C. C. Huysmans*, leeraar der 2de klasse in het handteekenen, dien van leeraar der 1ste klasse.

— Bij Zijner Majesteits besluiten van den 6den dezer, is aan den officier van gezondheid der 2de klasse bij de zeemagt *H. L. Verhout*, en aan den luitenant ter zee van de 2de klasse *A. F. van Suchtelen*, alsmede aan den luitenant ter zee der 2de klasse *C. J. E. Brutel de la Rivière*, op hun verzoek, eervol ontslag uit de zeedienst verleend.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft ter algemeene kennis gebragt, dat de raad van toezigt op de spoorwegdiensten zijne werkzaamheden heeft aanvaard, en dat een ieder, die meent in eenig opzigt tegen de uitoefening van de dienst op de Nederlandsche spoorwegen bezwaren te hebben, die bezwaren regtstreeks aan dien raad, gevestigd te 's Gravenhage, kan kenbaar maken.

— Men verneemt uit goede bronnen, dat door de heeren *G. Montauban van Swijndrecht* c. s., civiel ingenieur, gevestigd te Rotterdam, concessie is aangevraagd voor den aanleg van de navolgende spoorwegen:

a. Van 's Gravenhage naar Boxtel, over Gouda langs Oudewater, Schoonhoven, Gorinchem, Werkendam en 's Hertogenbosch;

b. Van Vlissingen naar Venlo, tot de Pruissische grenzen over Middelburg, Goes, Bergen-op-Zoom, Rozendaal, Breda, Tilburg, Boxtel en Helmond;

c. Van Venlo naar Maastricht over Roermond en Sittard;

d. Van Dordrecht naar Werkendam;

e. Van Utrecht naar Raalte over Amersfoort en Deventer;

f. Van Arnhem naar Deventer langs Zutphen;

g. Van Harlingen naar Enschedé, in de rigting van of nabij Rheine over Leeuwarden, Zwolle, Raalte en Almelo;

h. Van Leeuwarden, Groningen, Winschoten en de grenzen van Hanover;

i. Van Groningen, Assen, op Meppel;

j. Van Kampen naar Zwolle, te zamen 900 Nederlandsche mijlen.

Uit het plan van concessie van den heer *Montauban* blijkt, dat het kapitaal, zal zijn *f* 92,740,000, hij vraagt *f* 20,608,600 subsidie in 84 termijnen, de bouw door den Staat van de bruggen of waarborg van $4^{1}/_{2}$ pCt. intrest van een deel der benoodigde gelden, namelijk *f* 37,096,000 gedurende 30 jaar.

— Uit een door het Departement van Finantiën openbaar gemaakt overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de zes eerste maanden dezes jaars blijkt, dat die middelen hebben bedragen *f* 28,070,349.70$^{1}/_{2}$, tegen *f* 26,654,324,71 in hetzelfde tijdvak van 1859.

— Uit 's Hertogenbosch schrijft men van den 13den Julij: »De voerman v. R. alhier hooide buiten de Orthenpoort, toen hem door een paar jongens werd gezegd, dat hij voorzigtig moest wezen met hooi, dewijl een ondeugende knaap er stopnaalden in had gestoken, waarop de dood van zijne paarden kon volgen; v. R. verschrikte en gaf de zaak bij de politie aan, die de hooihoopen onderzocht en werkelijk verscheidene groote stopnaalden, in de glashalmen gestoken, aantrof. De dader is gearresteerd en de politie onderzoekt ijverig of in deze daad geene omkooperij of eenige dergelijke bestond.«

— Men verneemt zegt het *Amsterdamsch Handelsblad*, uit eene geloofwaardige bron dat de heer *Stieltjes* voor zijne commissie en zending naar Oost-Indië ontvangen zal eene som van *f* 15,000 voor uitrusting en den overtogt, en gedurende zijn verblijf in Indië een maandelijksch inkomen van *f* 1250, hetwelk begint met den dag der inscheping of het vertrek uit het Vaderland.

— In de *Provinciale Noordbrabandsche Courant* leest men:

»Van de ruim 180 gemeenten in de provincie Noordbrabant, waar de zaken betrekkelijk de regeling van het lager onderwijs vóór 1 Januarij 1861 moeten afgeloopen zijn, verneemt men, dat door nog slechts ruim 50 voldaan is aan hare verpligting, en deze ruim een 20tal in het 3de district, onder den schoolopziener *Verschoor* van Sleeuwijk. Algemeen aarzelt men, daar men niet weet, waar men de gelden zal vinden, en daarom is het voor vele opwekkend, dat de staten van dit gewest met kracht willen bevorderen, om eene plaatselijke belasting op het gedistilleerd in te voeren, waardoor de plaatsen zeer zullen gebaat worden; tot genoemd doel zijn reeds onderscheidene vergaderingen te Heusden als elders in deze provincie door de belanghebbenden gehouden.«

— In de vergadering van den Bergen-op-Zoomschen Gemeenteraad van Vrijdag ll. deelde de voorzitter mede, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft, de belasting op het gemaal voor de gemeente goed te keuren, en stelt voor de heffing in te voeren, ingaande met 1° Augustus aanstaande; waartoe eenparig besloten werd.

— Op den 13den Julij is men er in geslaagd den Zandvoortschen telegraafkabel te herstellen en seinde men weder langs drie van de daarin voorhanden draden. De vierde draad bleef nog buiten dienst, uit hoofde van een gebrek, dat daarin ergens schijnt te bestaan, doch reeds vóór het geheel afbreken van den kabel was waargenomen.

— Als eene merkwaardigheid deelt men mede, dat het paar groote afgodslangen (Boa constrictor) in den Zoölogischen Tuin te Amsterdam, vier en twintig levende jongen hebben voortgebragt.

— De jongst ontvangen Oost-Indische berigten, loopende tot den 26. Mei, melden het volgende:

In den vroegen morgen van den 3den Mei ten half zes ure zijn te Buitenzorg twee schokken van aardbeving waargenomen in de rigting van Oost naar West, welke beide schokken eenige sekonden hebben aangehouden. In Krawang heeft men den 3den Mei drie schokken gevoeld. — Den 19, 23. en 24. April woedden in Banjoemaas hevige onweders, waardoor eenige personen werden gedood.

— Van de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo zijn onder dagteekening van 12 Mei gunstige berigten ontvangen. De opstandelingen werden allerwege door patrouilles uit de onderscheidene bezettingen opgezocht en met verlies uiteengejaagd. De bevolking sluit zich meer en meer aan de regering aan.

— Volgens een telegrafisch berigt, via Samarang van 1 Mei jl. is de kolonne onder den majoor *Koch* tot Barabahei doorgedrongen, welke plaats een half uur te voren door pangeran *Hidaijat* op het vernemen van de nadering onzer troepen, verlaten was; zijn aanhang is vermoedelijk voor een gedeelte in eene noordelijke en voor een ander gedeelte in eene zuidelijke rigting zijn gevlugt. De laatste rigting voert naar Amonthaij en vermits uit die plaats den 30sten April of den 1sten Mei eene beweging in de rigting van de kolonne van den majoor *Koch* zou worden ondernomen, mag gehoopt worden, dat zulks tot eene ontmoeting met de vlugtelingen leiden zal.

Bij welk gedeelte van zijn aanhang *Hidaijat* zich bevindt is niet bekend.

Latere berigten van de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo loopen tot den 21 April. Eene patrouille, den 9 van Pengaron vertrokken, onder kap. *Benschop*, had geene vijandelijke ontmoeting en werd door de bevolking goed ontvangen. De luit. *Eype* ging den volgenden dag met 45 man op eene troep muitelingen nabij Landak af, die dadelijk op de vlugt gingen. De patrouille verwoestte daarop hun Kampong. Op het berigt dat Demang *Lehman* en *Djalil* zich met 1000 man te Prienglin bevonden was den 4den April kap. *Eichelberg* met 110 man een mortier en 3 ponder opgerukt. Na een moeijelijken togt vernam men den 12den dat Demang *Lehman* zich te Tabehi met pembekel *Nothae* vereenigd had. Hij had zijne magt echter in patrouilles verdeeld en het kwam niet tot een treffen. Eene patrouille had den 4den te Talak Wankong eenige muitelingen gevangen genomen. Een paar dagen later werd die kampong in de asch gelegd.

Tot den 30sten April zijn nadere tijdingen. *Goena Widjaya* is vervolgd en gevlugt; hij heeft naar gemeld wordt, veel gebrek. Een 300tal muitelingen te Pamaroengan is door de zonen van [illegible] verjaagd. — Den 22sten April was luitenant *v. Dam v. Isselt* met 100 man en een 3ponder naar Tjabehi afgevaardigd; op weg werd men zeer bestookt; de vijand was te Jabehi voor een groot deel vereenigd; de plaats werd dadelijk aangevallen; de luit. *v. Dam* werd in de buik gewond en gedood. De vijand werd intusschen na een hevig vuur verdreven. — Onder kapt. *Riesz* zijn 60 bajonetten per *Adm. v. Kinsbergen* afgezonden, om naar Amawang te rukken.

De expeditie onder majoor *Koch* naar Alai heeft met moeite de Soengi Ilir Pamangké van de versperring bevrijd. Digt bij Pamangké werd men zeer bestookt; den 22sten bereikte men de plaats zelf. Na gedurige schermutselingen in den omtrek is de vijand verdreven; het hoofd der muiters was zekere *Mohamed Ajer*.

Van Pleiari heeft luit. *Prinsen* met 50 man de kampong Padang-Batubok bezocht en in de asch gelegd, omdat het bleek, dat de bewoners aan den roof te Kalangan deel hadden genomen.

— Volgens berigten van de Wester-afdeeling van Borneo, loopende tot

ult. April jl., liet de rust niets te wenschen over, terwijl de gezondheidstoestand over het algemeen bevredigend was.

— Den 21 April ll. is de resident te Palembang teruggekeerd van eene inspectie-reis naar Batoe-Radja en Moeara-doea. De politieke toestand van de afdeeling Ogan, Kommering-oelge en Enim liet niets te wenschen over. De hoofden en bevolking schenen te vreden en droegen de uiterlijke kenteekenen van welvaart. Te Moeara-doea kwamen de hoofden van de grensdistricten Makakau, Kesam en Semendo hunne hulde bewijzen. Zij gaven de verzekering, dat hunne landstreken in rust verkeeren en de bevolking door den toenemenden handel met Batoe-Radja en Moeara-doea aanleiding vindt tot tevredenheid. In de Ogan-ilir vinden de uitheemsche katoensoorten, met name Boids prolific en petit gulf katoen, — waarvan door de bevolking reeds eene menigte kleedjes zijn vervaardigd, — veel bijval. De goede uitkomsten, die in de laatste jaren van dit katoen zijn verkregen, hebben de bevolking met die soorten ingenomen doen worden en geven hoop, dat ze in die streken langzamerhand algemeen zullen worden geteeld.

In de Lematang-oeloe en in de Kikim heeft eene kleine excursie plaats gehad, ten einde eenige kwaadwilligen, die zich nog in de bosschen schuil hielden en niet genegen zijn zich te onderwerpen, tot hunnen pligt te brengen en vervolgingen van hunnen kant tegen te gaan. De uitslag van dien togt is nog niet bekend. In de Redjang en Ampat Lawang, zoomede in de overige deelen dezer residentie, heerschte eene gewenschte rust.

Hier boven hebben wij medegedeeld, dat in de Lematang-oeloe en in de Kikim eene kleine excursie heeft plaats gehad, ten einde eenige kwaadwilligen, die zich in de bosschen schuil hielden en zich niet wilden onderwerpen, tot hunnen pligt te brengen. Sedert is het berigt ontvangen, dat bij die gelegenheid geene ontmoetingen van belang hebben plaats gevonden. Alleen is doodelijk gewond in handen gevallen zekere *Bandar*, broeder van den in de maand september ll. in zijne versterkte kota gesneuvelden inlander *Traya Depati*, hoofd van de doesson Tandjong, marga Goemay Talang. *Pirahoen* zwerft met een klein getal volgelingen in de Boven Goemay Talang rond. Na afloop der laatste excursie aldaar zou hij naar de Oeloe Ayer merah zijn vertrokken van slechts 7 of 8 gewapende personen vergezeld. Zijn aanhang wordt hoe langer zoo onbeduidender. De stand van zaken in de Redjang en Ampat lawang was gunstig.

— In de maand April jl. is de rust in Sumatra's Westkust ongestoord gebleven. Slechts het zuidelijke gedeelte van het eiland Nias blijft voortdurend in eenen staat van onrust en spanning verkeeren, ten gevolge van de vijandelijke houding der kampong Botohösi.

De residentie Tapanoeli had in de twee eerste maanden van dit jaar veel te lijden van stormen, regens en overstroomingen. Te Baros steeg de rivier zoo hoog, als in geen 4 jaren was waargenomen. Een dijk, in de nabijheid van den passer, werd vernield. Te Natal werd eene in de rivier liggende praauw van hare touwen weggeslagen en naar zee gedreven, doch gelukkig gered. Te Taboeijong is eene praauwkolek met hare lading vergaan; het gelukte aan de opvarenden al zwemmende den wal te bereiken. Voor Baros verging een Atjineesch vaartuig, waarvan de bemanning op twee personen na gered werd. Te Lagoendi (Nias) werd een vaartuig tegen de rotsen verbrijzeld. De luitenant van Doornem en eenige anderen wendden, in weerwil van eigen levensgevaar, alle pogingen aan om de bemanning van dat vaartuig te redden en waren ook zoo gelukkig allen aan land te brengen, met uitzondering van één man, die in de golven zijn graf vond. Later veranderde het weder; doch de toen gevolgde droogte veroorzaakte vele koortsen, vooral langs de stranden.

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Vertrek van Breda: 6 u. 's morgens; 7 u. 50 m. 's morgens; 12 u. 35 m. 's middags; 4 u. 15 m. 's avonds.
» » Rotterdam: 5 u. 30 m. 's morgens; 10 u. 15 m. 's morgens; 3 u. 's namiddags.
» » Antwerpen: 7 u. 40 m. 's morgens; 12 u. 20 m. 's middags; 3 u. 50 m. 's namiddags; 5 u. 35 m. 's avonds (alleen tot Breda).

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM den 16 Julij.

TARWE in een doen: 128 ℔ b. Pools. *f* 355; 130 ℔ O. Zeeuws. *f* 300; 127 ℔ puike Friesche *f* 330.

ROGGE flaauw met weinig handel: 121, 126 ℔ Pruiss. *f* 200, *f* 219; 120 ℔ Petersb. *f* 193; 117 ℔ dito *f* 186; 121 ℔ Galatz *f* 194; 123 ℔ dito *f* 190; 116 ℔ Petersb. *f* 184; op levering Oct. *f* 186, *f* 185; Maart *f* 188; Pruiss. in Julij *f* 182, *f* 183; Aug. *f* 183, *f* 184.

GERST zonder handel.

HAVER iets lager; Voer *f* 9 per 100 kil.

BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD traag: op 9 v. Olie te leveren in Nov. $71\frac{1}{2}$ p. vl.

LIJNZAAD een doen: in veiling 105/106 ℔ Riga *f* $7\frac{1}{2}$.

RAAPOLIE op 6/w. *f* $40\frac{3}{4}$; vliegend *f* $39\frac{1}{2}$; 1 Sept. *f* $40\frac{1}{4}$, *f* $40\frac{1}{2}$; 1 Oct. *f* $40\frac{3}{4}$, *f* 41; 1 Nov. *f* $41\frac{1}{4}$, *f* $41\frac{1}{2}$; 1 Dec. *f* $41\frac{3}{4}$, *f* 42; 1 Mei *f* 42, *f* $42\frac{1}{2}$.

LIJNOLIE op 6/w. *f* $30\frac{3}{4}$; vlieg. *f* $29\frac{1}{2}$; 1 Sept. *f* $30\frac{1}{4}$; 1 Oct. *f* $30\frac{3}{4}$; 1 Nov. *f* 31; 1 Dec. *f* $31\frac{1}{4}$.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* $37\frac{3}{4}$.

RAAPKOEKEN per 1040 st. *f* 66 à *f* 72.

LIJNKOEKEN per 1040 st. *f* 11 à *f* $13\frac{1}{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 17. Julij 1860.

Het Nederl. Mudde Tarwe Nieuwe	van *f* 8,80	tot *f*	11,50.
Het dito dito Oude witte Tarwe	» » 10,70	» »	12,40.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 0,00	» »	0,00.
Het dito dito Rogge Oude	» » 7,50	» »	8,40.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 9,00	» »	9,85.
Een dito pond Boter	» 0,80	» »	0,82.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» » 3,60	» »	5,00.
Het 1000 Eiken Telhout	» » 3,50	» »	3,75.
Het 1000 Doof Hout		»	3,75.
De kar Spaanders		»	4,10.
De » Struiken		»	4,50.
De 100 Mutsaards	van *f* 3,50	tot »	4,00.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 Julij) werden genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{7}{16}$, $\frac{15}{16}$; 3 pCt. $76\frac{1}{2}$; 4 pCt. $98\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; Handelm. $132\frac{1}{8}$, $\frac{3}{4}$; Rusland 5 pCt. $102\frac{1}{4}$; 4 pCt. 1840 $80\frac{5}{8}$; Id. bij Stieglitz $81\frac{1}{8}$; 5 pCt. 1854 $88\frac{3}{8}$; dito 1855 $97\frac{1}{4}$, $\frac{5}{8}$; Spanje 1 pCt. $39\frac{3}{8}$; 3 pCt. Binnenl. 48, $\frac{1}{8}$; Portugezen 3 pCt. te Londen $44\frac{1}{4}$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $51\frac{3}{4}$, 52, $51\frac{7}{8}$; Zilver nat. 5 pCt. $58\frac{3}{4}$, 59, $58\frac{7}{8}$; Zilver 1849—54 $74\frac{3}{8}$, $74\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $27\frac{1}{8}$.

*** Diegenen, welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan J. F. DE BIE, Winkelier, gewoond hebbende te *Wouw*, worden verzocht daarvan opgave te doen, vóór of op primo September aanstaande, ten Kantore van J. B. JUTEN, Cand. Notaris te *Wouw*. Brieven *franco*.

*** De Voedings-Commissie van het 2de Regiment Vesting-Artillerie is voornemens de AANBESTEDING te doen van het van af 1 Augustus 1860 tot en met 31 Julij 1861 benoodigde RUNDVLEESCH voor- en dat ten behoeve der menage van bovengemeld Regiment; zullende de inschrijvings-biljetten op den 25sten Julij aanstaande, des morgens vóór 12 ure, in de bus op het Bureau van den Kolonel-Kommandant van het Regiment moeten bezorgd worden.

Het Contract ligt, van af den 19^den^ dezer, ter lezing in het Koffijhuis *Het Hof van Holland*.

BREDA, den 18. Julij 1860.

Namens de Voedings-Commissie,
(get.) PELS RIJCKEN.

COCOSZEEP.

Deze ZEEP schuimt sterk, reinigt [illegible], ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt [illegible] en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 Cent.

Bij het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, doet zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aan en maakt de wol niet hard.

De goede echte soort van het VERKOOPHUIS heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten door hare witte en doorschijnende kleur, door droogte en hardheid in het gevoel. De nagemaakte gelijken in kleur en gevoel veel op eene vetkaars.

Wij verzoeken de Dépôthouders instantelijk hunne kalanten op deze bijzonderheden opmerkzaam te maken.

HET VIOLET-POWDER

is een welriekend Poeder, dat de daarmede ingewrevene huid ongemeen verfrischt, blank maakt en de liefelijkste geuren om zich heen werpt. Het is ook voor de kaperman zeer aan te prijzen. Het pakje kost 40 Cents.

ENGELSCHE POEDERDOOZEN met Donzen Kwasten.

De Echte Tandzeep

van Dr. SUIN DE BOUTEMARD, maakt de Tanden zuiver wit, zonder het émail aan te doen, bewaart ze voor ziekelijke aandoeningen en houdt den mond frisch.

Het stuk kost 40 Cts. en is toereikende voor een half jaar.

Brabender's Tandtinctuur

is frisch en aangenaam van smaak. Zij sterkt het Tandvleesch, maakt dat de Tanden stevig vast zitten, zuivert den adem en verhindert dat aangestoken Tanden tot verder bederf overgaan. Prijs 90 Cts. het Fleschje.

Amsterdam, Verkoophuis.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Breda, Henri Sprengers.	Leur, L. van den Berg.
» M. Janssen.	Oosterhout, Gebr. Driessen.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
» P. F. Appelboom, Apoth.	Steenbergen, W. v. d. Kar.
Eindhoven, A. Beguin.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Helmond, A. H. Martin.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.

En in de andere Steden in de bekende Dépôts.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.